

ACADEMIA ROMÂNĂ

„Dezvoltarea capacității Ministerului Educației Naționale de monitorizare și prognoză a evoluției învățământului superior în raport cu piața muncii”, cod SIPOCA 3

Rezultat R3: Studiu de impact realizat al strategiilor și al diferitelor intervenții dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior, asupra ofertelor educaționale ale universităților și asupra angajatorilor

Modul 5: Analiza impactului strategiilor/intervențiilor dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior asupra ofertelor educaționale pentru Universitatea "Petru Maior" din Târgu Mureș, Universitatea Tehnică din Cluj Napoca, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj Napoca - rezumat -

Elaborată de către autor:
Expert piața muncii 5
Petre CARAIANI

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

1. Introducere

1.1. Obiectivul principal

Integrarea României în Uniunea Europeană, contextul creșterii competiției globale și dinamica crescută din cadrul societății moderne, au condus la necesitatea reformării învățământului din țara noastră. Acestei necesități i s-a răspuns prin elaborarea unui număr de strategii și planuri de acțiune. Fără îndoială, punctul cel mai important al acestui răspuns a fost elaborarea, adoptarea și implementarea Legii Educației Naționale.

În acest context, rămâne întrebarea esențială în ce măsură aceste demersuri, ce au culminat cu adoptarea Legii Educației Naționale, au avut efecte pozitive concrete. Efectele pozitive concrete se pot evidenția din mai multe direcții. În primul rând am putea vorbi de o îmbunătățire calitativă a procesului educațional, apoi se poate vorbi de o modernizarea a curriculumului, de o racordare mai mare la necesitățile economiei regionale, naționale și globale, și, în final, de o mai bună pregătire a absolvenților pentru cerințele pieței muncii.

Obiectivul principal al acestui modul este de a releva impactul diferitelor strategii și intervenții dezvoltate la nivelul învățământului superior asupra ofertelor educaționale ale unui set de universități. Deoarece acest material este parte integrantă a unui studiu mai larg ce analizează toate universitățile de stat din România, materialul prezent se concentrează asupra unui număr mai mic de universități apropiate geografic. Se includ aici Universitatea Tehnică din Cluj, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj și Universitatea Petru Maior din Târgu Mureș. Analiza unui grup de universități din același oraș și/sau regiune, permite o analiză mai amplă și din perspectiva necesităților economice locale, respectiv a strategiilor de dezvoltare regională.

1.2. Obiectivele specifice

Pentru atingerea obiectivului general al modulului, cercetarea și-a propus atingerea unor obiective specifice care permit o analiză concretă și dezagregată a impactului strategiilor și intervențiilor dezvoltate asupra ofertei educaționale a universităților menționate mai sus.

Analiza obiectivelor specifice se va desfășura în trei direcții. În primul rând se va avea în vedere o analiză comparativă a universităților din perspectiva ofertei de studii, cu accent pe competențele necesare în regiunile de dezvoltare economică aferente. În al doilea rând, se va analiza impactul concret al Legii Educației Naționale la 5 ani de la adoptarea din anul 2011, folosind ca puncte de reper atât anul adoptării acesteia, cât și perioada premergătoare. În final, un ultim obiectiv specific are în vedere decelarea modificărilor concrete în ofertele educaționale ale universităților ca urmare a implementării Legii Educației Naționale, respectiv a adoptării diferitelor strategii și intervenții la nivel de învățământ superior.

1.3. Metodologia de realizare a cercetării și elaborării studiului

Data fiind complexitatea acestui studiu, metodologia utilizată combină mai multe abordări științifice consacrate astfel încât să se atingă în mod pertinent atât obiectivele generale cât și obiectivele specifice.

În primul rând, metodologia cuprinde utilizarea de studii de caz pentru fiecare din cele trei universități incluse în grupul țintă al acestui modul. Studiile de caz se bazează atât pe elemente descriptive, cât și pe o analiză riguroasă pe bază de elemente cantitative.

În al doilea rând, metodologia include o analiză privind implementarea și impactul unor strategii și/inițiative respectiv al Legii Educației Naționale, asupra mediului universitar, cu analize de impact concrete la nivelul grupului de universități țintă selectat.

Un element esențial din punct de vedere metodologic este și elaborarea unui chestionar pe baza nevoilor specifice ale studiului, chestionar utilizat în cadrul unor interviuri la nivel de universități din grupul țintă.

Nu în ultimul rând, studiul cuprinde și o parte cantitativă, prin elaborarea unui sistem de indicatori care să permită cuantificarea impactului concret al implementării și adoptării strategiilor și inițiativelor la nivel de învățământ superior, respectiv a adoptării Legii Educației Naționale.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

2. Propuneri și recomandări

Analiza din acest studiu relevă faptul că sistemul de învățământ superior din România este într-o dinamică de schimbare și reformă. Procesul de adoptare, respectiv implementare al Legii Educației Naționale, alături de diversele strategii și intervenții dezvoltate la nivelul învățământului superior din România, au accelerat acest proces de reformă. Trebuie menționat și faptul că transparența o adoptare din ce în ce mai largă a principiilor strategice la nivel european, așa cum reiese din documentele Uniunii Europene, vezi Strategia Europa 2020, fie din rapoartele de la nivelul EHEA.

În cele ce urmează propun un număr de indicatori prin care se poate măsura tendința de creștere a calității sistemului de învățământ superior din România, ca și gradul de convergență al acestuia cu EHEA.

Câțiva indicatori privesc noile domenii, respectiv domeniile de vârf:

- Gradul de integrare al competențelor de nivel foarte ridicat (ex. robotică, biotehnologii, etc) în ofertele educaționale ale universităților: ca număr de cursuri pe programele de licență și master, ca număr de programe de licență și master din total număr programe de licență/master;
- Procentul de noi domenii/programe de licență adoptat în România, în raport cu mediile la nivelul EHEA.

O serie de indicatori au în vedere calitatea programelor de studii:

- Număr de absolvenți ai unui program de licență care lucrează pe domeniu la 5 și la 10 ani de la absolvire;
- Gradul de mulțumire al angajatorilor în raport cu competențele deținute de absolvenți pe domeniul de studiu;
- Procentul de absolvenți care lucrează în străinătate pe domeniul absolvit;
- Gradul de potrivire dintre competențele dobândite de absolvenți și cerințele de pe piața muncii.

Se propun și câțiva indicatori legați de capacitatea de inovare și antreprenoriat a absolvenților programelor de studiu ale unei universități:

- Număr brevete și mărci înregistrate de absolvenți;
- Număr de startupuri dezvoltate de absolvenți ai universității;
- Numărul de firme conduse de absolvenți ai universității.

Nu în ultimul rând, o componentă esențială a procesului de modernizare a sistemului de învățământ superior constă în internaționalizare. În acest sens, indicatorii sugerați mai jos, pot surprinde gradul de internaționalizare al universităților:

- Numărul de acorduri Erasmus;
- Procentul de cadre didactice ce au efectuat un stagiu de pregătire sau o vizită de documentare în spațiul european în ultimii 5 ani;
- Numărul de cursuri susținute în afara țării de cadrele didactice ale universității;
- Numărul de profesori de la universități prestigioase invitați să țină prelegeri în cadrul universității;
- Numărul de cursuri predate în cadrul universității de către profesori de la universități prestigioase;
- Numărul de programe comune cu ale unor universități prestigioase.

3. Concluzii

Reforma și modernizarea sistemului universitar din România este un proces dinamic și de durată. Așa cum analizele menționate în acest studiu relevă, procesul de reformă a început la mijlocul anilor 1990. Dezvoltarea, mai târziu, de strategii sau intervenții, respectiv adoptarea și implementarea Legii Educației Naționale, nu sunt un punct final, ci doar o etapă dintr-un proces ce are ca obiectiv final un sistem educațional competitiv și modern.

Din interviurile realizate cu managementul universităților incluse în studiu, reiese că per total, impactul adoptării LEN, respectiv a diferitelor strategii și intervenții dezvoltate la nivelul sistemului universitar, este pozitiv. Rămân însă diferite elemente esențiale, care trebuie lămurite, în vederea ridicării calității procesului educațional. Dintre elementele menționate, putem enumera: autonomia limitată a universităților în raport cu cursurile ce pot fi stabilite independent

de ARACIS, conflicte între atribuțiile diferitelor organisme de conducere (Consiliul Administrativ, Senatul Universității).

De asemenea, așa cum s-a menționat, o problemă esențială, nu numai pentru România, ci și pentru celelalte state din spațiul Europei centrale și de est, se referă la nepotrivirea dintre competențele absolvenților și cererea pieței forței de muncă. Pe de o parte este necesară o aducere la zi a cursurilor și curriculumului. Pe de altă parte, este necesar să se dezvolte instrumente standardizate care să permită măsurarea în mod eficient și relevant a competențelor dobândite de absolvenți.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

